

Rapportage Audit Permanente Educatie Accountants

Soort onderzoek: Continuering

Het Zijlstra Center

8-5-2018

INHOUDSOPGAVE

1	PROCEDURE AUDIT PERMANENTE EDUCATIE ACCOUNTANTS	2
1.1	INLEIDING.....	2
1.2	ONDERDEEL 1: CONTROLE CURSUSDOCUMENTEN.....	2
1.3	ONDERDEEL 2: DEELNEMERSENQUÊTE.....	2
1.4	ONDERDEEL 3: INTERVIEW ONDERWIJSINSTELLING.....	3
1.5	RAPPORTAGE.....	3
2	RESULTAAT ONDERDEEL 1: CONTROLE CURSUSDOCUMENTEN	4
3	RESULTAAT ONDERDEEL 2: DEELNEMERSENQUÊTE	5
4	RESULTAAT ONDERDEEL 3: INTERVIEW ONDERWIJSINSTELLING	8
5	EINDCONCLUSIE VAN DE AUDIT PERMANENTE EDUCATIE ACCOUNTANTS	9
	BIJLAGEN.....	10
BIJLAGE 1	VRAGENLIJST CONTROLE CURSUSDOCUMENTEN AUDIT (BIJ ONDERDEEL 1)	11
BIJLAGE 2	SCORELIJST CONTROLE CURSUSDOCUMENTEN AUDIT	12
BIJLAGE 3	VRAGENLIJST DEELNEMERSENQUÊTE AUDIT (BIJ ONDERDEEL 2)	13
BIJLAGE 4	AGENDA INTERVIEW ONDERWIJSINSTELLING (BIJ ONDERDEEL 3).....	14
BIJLAGE 5	BEOORDELINGSTABEL.....	16

1 Procedure Audit Permanente Educatie Accountants

1.1 Inleiding

Op grond van artikel 10 van de Nadere voorschriften permanente educatie (NVPE) hanteert het bestuur van de Koninklijke NBA (de NBA) criteria bij de beoordeling van een erkenning van een onderwijsinstelling in het kader van de permanente educatie (PE). Voorts kan het bestuur voorwaarden aan de erkenning stellen.

1.2 Onderdeel 1: Controle cursusdocumenten

Op basis van de opleidingsdatabank van de NBA wordt van een erkende onderwijsinstelling die voor de Audit in aanmerking komt, voor de relevante periode steekproefsgewijs een aantal bij de NBA geregistreerde PE-cursussen geselecteerd. De te auditen onderwijsinstelling wordt ten behoeve van de controle van de naleving van de regelgeving¹ vervolgens verzocht van deze geselecteerde cursussen de vereiste cursusdocumenten in kopie op te sturen aan Cedeo. Dit betreft de volgende documenten:

- presentielijsten met handtekeningen;
- evaluatieformulieren;
- cursusprogramma;
- deelnamecertificaten;
- cursusaankondiging.

Het cursusmateriaal van de betreffende cursussen wordt tijdens de audit ter plekke ingezien. Elke cursus wordt op basis van deze stukken door Cedeo beoordeeld aan de hand van de vragenlijst van onderdeel 1. Als bijlage bij dit rapport is opgenomen de Vragenlijst controle cursusdocumenten Audit PE ([bijlage 1](#)) alsmede de Scorelijst controle cursusdocumenten Audit PE ([bijlage 2](#)). Nadat alle cursussen op onderdeel 1 zijn beoordeeld, zal Cedeo bepalen of de onderwijsinstelling voor dit onderdeel in totaal een voldoende of onvoldoende heeft behaald. Indien meer dan de helft van het aantal cursussen een voldoende heeft gescoord, zal de onderwijsinstelling op dit onderdeel een voldoende behalen.

1.3 Onderdeel 2: Deelnemersenquête

Ten behoeve van onderdeel 2 van de Audit wordt een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd onder een aantal accountants-cursisten van de in onderdeel 1 geselecteerde cursussen. De steekproefgrootte van het tevredenheidsonderzoek is in beginsel bepaald op 10 accountants-cursisten verdeeld over de in onderdeel 1 geselecteerde cursussen. De ondergrens van de steekproef is vastgesteld op vijf accountants-cursisten. Indien het bedoelde aantal van vijf accountants-cursisten niet kan worden behaald, benadert Cedeo andere cursisten voor de deelnemersenquête. Dit is dan ook de reden waarom op de presentielijsten de volledige titulatuur van de cursist dient te worden vermeld.

---

¹Het betreft de voorafgaande cursuspublicatie voor de cursist. Te denken valt aan mailings/brochures, advertentieteksten, webpublicaties, intranet-publicaties, interne memo's, nieuwsbrieven en/of andere cursusaankondigingen.

De cursisten van de onderwijsinstellingen worden telefonisch geïnterviewd aan de hand van een reeks gerichte vragen over o.a. de gevolgde cursus en de onderwijsinstelling. Als bijlage bij dit rapport is opgenomen de Vragenlijst deelnemersenquête Audit PE ([bijlage 3](#)). De antwoorden bieden informatie over de tevredenheid bij de cursisten over de onderwijsinstelling en de gevolgde cursus. De cursisten kunnen op ieder item een score geven van één tot vijf, van 'zeer ontevreden' tot 'zeer tevreden'. Tenminste 70 procent van de benaderde cursisten moet minimaal een vier of vijf (tevreden of zeer tevreden) scoren. Indien 70 procent tevredenheid (of meer) wordt behaald, zal de onderwijsinstelling op dit onderdeel een voldoende scoren. De antwoorden worden weergegeven in een matrix. Tevens wordt per item een toelichting gegeven waarbij anoniem zowel de sterke als de te verbeteren punten aan de orde komen.

1.4 Onderdeel 3: Interview onderwijsinstelling

De uitkomsten van onderdeel 1 en 2 worden tijdens een bezoek aan de onderwijsinstelling door Cedeo met de contactpersonen van de onderwijsinstelling besproken. Het cursusmateriaal van de betreffende cursussen wordt tijdens de audit ter plekke ingezien. Tevens worden in dat gesprek aanvullende vragen gesteld omtrent de thema's aangaande de professionaliteit en continuïteit van de cursusorganisatie en de toepasbaarheid van de cursussen voor accountants. Als bijlage bij dit rapport is opgenomen de Agenda interview onderwijsinstelling Audit PE ([bijlage 4](#)).

1.5 Rapportage

De informatie die op bovengenoemde wijze (onderdelen 1 t/m 3) over de cursussen en de onderwijsinstelling is verzameld, wordt vastgelegd in een conceptrapport. Voorts wordt aan de hand van de beoordelingstabel van de Audit ([bijlage 5](#)) de totale (advies) eindscore door Cedeo bepaald. De conceptversie wordt vervolgens aan de onderwijsinstelling ter becommentariëring voorgelegd. De onderwijsinstelling kan daarop nog reageren. Hierna zal het definitieve rapport worden vastgelegd. De onderwijsinstelling is ter behoud van haar erkenning op grond van de regelgeving verplicht binnen één maand na afronding van het eindrapport dit aan de NBA toe te sturen. De NBA zal aan de hand van voornoemde beoordelingstabel een beslissing nemen over de voortzetting van de erkenning.

2 Resultaat onderdeel 1: Controle cursusdocumenten

Nr	Naam opleiding	Startdatum	Doelgroep
1	Effectief leiderschap voor de concerncontroller 2017	17-01-2017	PE
2	Masterclasses New Public Auditing 2017-2018 (deel 2017)	21-09-2017	PE
3	De gevolgen van het regeerakkoord voor openbaar bestuur, zorg, sociale zekerheid en onderwijs	25-10-2017	PE
4	LUSTRUMCONGRES 'Control & Order. Rechtmatigheid en doelmatigheid in een nieuwe tijd.' - hele dag	16-11-2017	PE
5	Landelijk programma control Nationale Politie 2017	06-04-2017	PE

Verklaring leestekens: + = ja / - = nee / n.v.t. =niet van toepassing

	Opleiding	1	2	3	4	5
1	Heeft de onderwijsinstelling in de cursusaankondiging voorafgaand aan de cursus het totaal aantal PE-uren (hoofregel: puntenlogo) weergegeven? ²	+	+	+	+	+
2	Heeft er voor aanvang en na afloop van de cursus aanwezigheidsregistratie plaatsgevonden (handtekeningen van de cursisten bij aanvang en na afloop van elke cursusdag)?	+	+	+	+	+
3	Is er een aparte presentielijst voor de handtekeningen voor de aanvang van de cursusdag en een aparte lijst voor de handtekeningen na afloop van de cursusdag?	+	+	+	+	+
4	Bevatten de presentielijsten de vereiste gegevens (voorletters, achternaam, titulatuur) van de cursisten?	+	+	+	+	+
5	Zijn de evaluatieformulieren van de cursisten en/of cumulatieve totaalscore van alle evaluaties per cursus aanwezig?	-	+	+	+	+
6	Is op het evaluatieformulier een algemene waarderingsvraag aanwezig?	-	+	+	+	+
7	Wordt de algemene waarderingsvraag door minimaal 70% van de accountants-cursisten met een voldoende beoordeeld?	-	+	+	+	+
8	Is het cursusmateriaal (bijv. weergave/samenvatting van lezing, literatuur, jurisprudentie en/of andere achtergrond informatie) voorhanden?	+	+	+	+	+
9	Is het cursusprogramma (incl. een overzicht van tijden van aanvang, pauzes, einde van de cursus) van de cursus aanwezig?	+	+	+	+	+
10	Is het juiste aantal PE-uren aan de cursus toegekend?	+	+	+	+	+
11	Voldoet het deelnamecertificaat aan de vereisten (cursusnaam en data, naam cursist, aantal PE-uren, de CRS-cursuscode, ondertekening door de onderwijsinstelling)?	+	+	+	+	+
Totale scores cursus:		1	2	3	4	5
		11	16	16	16	16

Conclusie Onderdeel 1: Alle cursussen zijn voldoende

² Het betreft de voorafgaande cursuspublicatie voor de cursist. Te denken valt aan mailings/brochures, advertentieteksten, webpublicaties, intranetpublicaties, interne memo's, nieuwsbrieven of andere cursusaankondigingen.

3 Resultaat onderdeel 2: Deelnemersenquête

Aantal referenten geïnterviewd: 10

Score tevredenheid ①	1	2	3	4	5
Voortraject				40%	60%
Opleidingsprogramma				40%	60%
Uitvoering				50%	50%
Docent				70%	30%
Cursusmateriaal				80%	20%
Accommodatie				50%	50%
Organisatie en Administratie				50%	50%
Prijs-kwaliteitverhouding				30%	70%
Tevredenheid opleiding / samenwerking totaal				70%	30%

- ①
- 1 = zeer ontevreden
  - 2 = ontevreden
  - 3 = noch ontevreden/noch tevreden
  - 4 = tevreden
  - 5 = zeer tevreden

Toelichting op de gegeven antwoorden:

Voortraject

Aan dit onderzoek naar de kwaliteit van de door het Zijlstra Center gegeven cursussen hebben tien klanten van deze opleider meegewerkt. Zij hebben allen recentelijk zelf deelgenomen aan een cursus. De referenten zijn door het Zijlstra Center doorgaans per e-mail op de hoogte gebracht van het cursusaanbod en wat zij van de afzonderlijke cursussen konden verwachten. Een enkeling heeft een informatiemiddag bezocht. Hij vertelt: "Er waren wat sprekers aanwezig. We zijn goed geïnformeerd over wat er langs zou komen tijdens de cursussen, hoe het programma eruit zou zien en wat je kon verwachten wat betreft doelgroep en voorbereidingen, et cetera." Evenals de overige referenten is hij tevreden over de informatie voorziening voorafgaand aan de cursus. Ook de inschrijfprocedure is zeer naar tevredenheid verlopen zo laten de respondenten zonder uitzondering weten. De meeste van hen vertellen dat ze daartoe gewoon een antwoord op de e-mail stuurden waarmee het aanbod was gecommuniceerd. Eén referent merkt op dat de cursus waarvoor hij zich heeft ingeschreven wel enkele keren is uitgesteld.

Opleidingsprogramma

Alle referenten zijn tevreden tot zeer tevreden over het opleidingsprogramma. Zij vinden dat daarin voldoende duidelijk naar voren kwam wat ze konden verwachten. Zij zeggen hier bijvoorbeeld over: "De opzet van de cursus en wat we konden verwachten van de inhoud stond er goed in beschreven", "We ontvingen een hele beschrijving waarin naast de praktische informatie van alles stond over de sprekers en de onderwerpen" en "Op voorhand is duidelijk opgegeven wat we moesten bestuderen."

Uitvoering

De manier waarop het Zijlstra Center de besproken cursussen heeft uitgevoerd stemt alle respondenten tevreden. De helft is hierover zelfs zeer tevreden. “Ik kan niet anders zeggen dan dat het onderwerp goed opgepakt en besproken is”, zegt een referent bijvoorbeeld. Men geeft aan dat de cursus leerzaam was en het niveau waarop deze gegeven is voldeed aan de verwachtingen. Theorie en praktijk zijn daarbij in voldoende mate afgewisseld en in verhouding gebracht. Eén respondent vertelt: “We waren met een kleine groep met deelnemers uit verschillende organisaties in het publieke domein. Er was voldoende ruimte om eigen casuïstiek in te brengen en die met elkaar te bespreken en er liep als een rode draad een praktijkopdracht doorheen. Dat was interessant, daarmee werd ons onderzoekend vermogen aangescherpt.” Ook diverse andere referenten geven aan dat zij de interactie binnen de groep als meerwaarde hebben ervaren. Eén van hen tekent aan dat de cursus daarnaast wel een beetje het karakter van een college had. Drie respondenten merken op dat het aanbod van het Zijlstra Center niet in de eerste plaats gericht is op accountants maar op controllers. “De cursussen bieden een nuttige basisinvulling, maar daarnaast heb ik als accountant wel aanvulling nodig”, zegt een van hen. Men geeft verder aan dat de cursus, voor zover dat van toepassing was, voldoende handvatten heeft geboden om de stof direct in de praktijk te kunnen toepassen. Op één na alle referenten laten weten dat zij na afloop een schriftelijk evaluatieformulier ter invulling voorgelegd hebben gekregen.

Docent

De docenten en sprekers die het Zijlstra Center heeft ingezet zijn de referenten in het algemeen goed bevallen. Doorgaans werd een traject door meerdere sprekers ingevuld. De meeste respondenten geven aan dat hun inhoudelijke kwaliteiten uitstekend waren. Het vermogen om de stof op een prettige manier over te brengen verschilde per docent, maar is gemiddeld genomen goed te noemen, zo geeft men aan. Eén van hen zegt: “Bij het oordeel over de spreker weegt ook mee of de stof je aanspreekt of niet; dat verschilt natuurlijk per onderwerp.” “De docenten bij het Zijlstra Center zijn hotemetoten die dicht bij het vuur zitten en veel van de onderwerpen af weten” en “Vaak zijn het hoogleraren die ook veel praktijkervaring hebben en veelal zelf nog klanten hebben”, vertellen twee referenten.

Cursusmateriaal

Het cursusmateriaal bestond doorgaans uit een beeldpresentatie waarvan de deelnemers een kopie ontvingen. Daarnaast kregen zij vaak aanvullende artikelen, papers en/of andere relevante stukken. Men vond het materiaal helder, actueel, goed van toepassing en goed van kwaliteit. Voor zover dat voor hen relevant is laten de referenten weten dat zij het materiaal in de dagelijkse praktijk nog wel eens raadplegen. Eén referent heeft ervaren dat de kwaliteit van het materiaal uiteenloopt, afhankelijk van de spreker. Evenals de overige referenten is hij gemiddeld genomen echter tevreden over dit onderdeel.

Accommodatie

Over de trainingsaccommodatie zijn alle respondenten tevreden tot zeer tevreden. In veruit de meeste gevallen is gebruik gemaakt van een gebouw van de Vrije Universiteit in Amsterdam, waarin het Zijlstra Center gevestigd is. De respondenten zijn goed te spreken over de bereikbaarheid van de accommodatie per openbaar vervoer. “Parkeren is er lastig; het kan wel, maar je moet ervoor betalen”, vult één van hen aan. Een referent meldt: “Het is allemaal goed geregeld; overal staat duidelijk aangegeven waar je heen moet.” Over de verzorging en de ambiance zijn de respondenten eveneens tevreden. “De verzorging is netjes; in de pauze zijn er heerlijke broodjes, koekjes of chocolaatjes”, zegt één van hen bijvoorbeeld. Eén referent vertelt dat de cursus ‘op de hei’ is gegeven. Hij zegt daarover: “Je moest wel met de auto, maar het voordeel was dat we afgezonderd zaten. De verzorging was uitermate goed.”

Organisatie en Administratie

Organisatorisch en administratief blijkt het Zijlstra Center goed te functioneren. De referenten zijn hierover tevreden tot zeer tevreden en hebben op dit gebied niets aan te merken. “Het loopt altijd allemaal prima”, “De lijntjes zijn kort” en “Ik krijg altijd netjes antwoord als ik een vraag heb”, wordt bijvoorbeeld gezegd. Voor zover zij de factuur zelf hebben gezien laten de respondenten weten dat ook de financiële afwikkeling correct verlopen is. Het bewijs van deelname hebben zij tijdig ontvangen, zo melden de referenten. Eén van hen vult aan: “De ene keer gaat dat wat sneller dan de andere keer, maar het komt altijd.”

Prijs-kwaliteitverhouding

Over de gevraagde prijs afgezet tegen de geboden kwaliteit van de cursus zijn de referenten overwegend uitstekend te spreken. De meeste van hen melden dat zij een abonnement hebben afgesloten bij het Zijlstra Center. "Als je het vergelijkt met andere aanbieders dan liggen de prijzen bij het Zijlstra Center heel gunstig, zeker met een abonnement", zegt één van hen erbij. Een tweede zegt: "Het zijn de goedkoopste PE-punten van Nederland."

Tevredenheid opleiding / samenwerking totaal

Al met al zijn de respondenten zonder uitzondering goed te spreken over de cursussen die zij onlangs bij het Zijlstra Center gevolgd hebben. Dertig procent is hierover zelfs zeer tevreden. Als sterke eigenschappen van deze aanbieder noemen zij de interactieve aanpak binnen de cursus, de mate waarin en de wijze waarop het cursusaanbod jaarlijks geactualiseerd wordt en aangepast wordt aan de wensen van de klant - "Je kunt bij het Zijlstra Center ook zelf onderwerpen aandragen", zegt één van hen. Eén referent heeft veel waardering voor het relatiebeheer van het Zijlstra Center. "Ik vind dat ze je goed in de loop houden wat betreft hun informatievoorziening. Je kan naar een alumnimiddag en als er een oratie is wordt je daar ook voor uitgenodigd", zegt hij. Eén referent zou graag wat meer diversiteit in het aanbod zien. Hij zegt: "Als je drie jaar lang een abonnement hebt stuit je op een overlap in de onderwerpen." Een tweede vindt het lastig dat de meeste cursussen worden gegeven tijdens de aller drukste periode van het jaar, waardoor hij vaak toch nog verstek moet laten gaan. Tot slot merkt een respondent nog op: "Ik ben benieuwd bij welke groepsgrootte het Zijlstra Center het kritieke omslagpunt legt, wanneer het 'no go' is. Vanwege de interactie binnen de groep is dat wel iets om goed in de gaten te houden." Alle referenten beamen dat zij een volgende keer weer een cursus zouden volgen bij het Zijlstra Center. Vanwege de beperktheid van het aanbod twijfelen enkele van hen wel of ze volgend jaar weer een abonnement zullen nemen. Alle respondenten beamen dat zij het Zijlstra Center aanbevelen bij collega's.

Conclusie onderdeel 2: Voldoende

4 Resultaat onderdeel 3: Interview onderwijsinstelling

Bezoekdatum: 25-04-2018
Gesproken met: Mevrouw Stieger

Het Zijlstra Center for Public Control, Governance & Leadership is onderdeel van de Faculteit der Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde van de Vrije Universiteit. Het is opgericht in 2009 en vernoemd naar Jelle Zijlstra die van 1952 tot 1963 minister van Economische Zaken was en die één van de oprichters was van de economische faculteit. Het Zijlstra Center draagt door academisch onderzoek en onderwijs bij aan de verbetering van de bedrijfsvoering, toezicht en leiderschap van (semi-) publieke organisaties, met de ambitie om de maatschappelijke waarde van deze organisaties beter zichtbaar te maken en te vergroten. Bij het Zijlstra Center ontmoeten wetenschap en praktijk elkaar. Academici met passie voor de (semi-) publieke sector en bestuurders, financials, managers en toezichthouders die werkzaam zijn in deze sector vormen samen het netwerk van het Zijlstra Center. Het Zijlstra Center heeft een curatorium met maximaal negen leden. De samenstelling is een weerspiegeling van de relevante academische velden en het maatschappelijk netwerk. Het Zijlstra Center verzorgt (postgraduate) onderwijs voor public professionals zoals leidinggevendenden, bestuurders, controllers, auditors, managers en toezichthouders die werkzaam zijn in de (semi-) publieke sector en inhoudelijk verdieping of verbreding binnen hun vakgebied zoeken. Voor alle opleidingen geldt dat deze gericht zijn op de (semi-) publieke sector. Bestuurlijke en bedrijfseconomische principes in deze sector hebben een heel eigen uitwerking en dynamiek. De opleidingen van het Zijlstra Center geven daar het brede kader voor. Het Zijlstra PE-programma biedt een gevarieerd programma waarin actuele thema's op het gebied van Public Control, Audit en Governance aan bod komen. De bijeenkomsten worden geleid door vooraanstaande hoogleraren, docenten en trainers en vinden plaats in de vorm van cursusdagen, congressen en seminars. Het PE-programma wordt halfjaarlijks vastgesteld en bekendgemaakt. Mevrouw Stieger is als coördinator samen met de academic director verantwoordelijk voor de opzet van dit programma. Hierbij vindt overleg plaats met diverse docenten en wordt er uiteraard rekening gehouden met actuele ontwikkelingen. Het Zijlstra Center heeft door haar verbondenheid met de VU een groot netwerk waaruit geput kan worden, het is dan ook nog geen probleem geweest om goede, zowel op didactisch- als theoretisch gebied, docenten aan te trekken. Bij de meeste cursussen worden meerdere docenten ingezet en mevrouw Stieger zorgt ervoor dat het contact tussen al deze betrokkenen tot stand komt zodat de presentaties elkaar aanvullen en versterken. De docenten zijn verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het cursusmateriaal en het secretariaat van het Zijlstra Center zorgt voor de verspreiding onder de deelnemers. De organisatie en administratie zijn de verantwoordelijkheid van mevrouw Stieger en zij wordt hierbij ondersteund door een secretariaat waar meerdere mensen werkzaam zijn. Alle documenten worden digitaal opgeslagen en er wordt gewerkt met vaste stappenplannen, procedures en sjablonen voor bijvoorbeeld de presentielijsten. Alle betrokkenen hebben inzicht en toegang tot deze zaken en daardoor is voor hen allemaal duidelijk in welke fase een bepaald traject zich bevindt. Werkzaamheden zijn door deze manier van werken goed overdraagbaar. De door de deelnemers ingevulde evaluatieformulieren worden altijd met zorg bekeken en indien nodig worden er naar aanleiding van de uitkomsten hiervan aanpassingen gedaan. Toelichting onderdeel 1: Bij cursus 1 (dit betrof een nieuwe leergang) is organisatorisch iets misgegaan waardoor de evaluatieformulieren ontbreken. Hierdoor staan er minnen bij vraag 5, 6 en 7.

5 Eindconclusie van de Audit Permanente Educatie Accountants

Op basis van de uitkomsten van de onderdelen 1, 2 en 3 is de conclusie van Cedeo dat Het Zijlstra Center resultaat 1 scoort van de beoordelingstabel Audit Accountants: Erkenning

Bijlagen

BIJLAGE 1 Vragenlijst controle cursusdocumenten Audit (bij onderdeel 1)

1. Heeft de onderwijsinstelling in de cursusaankondiging voorafgaand aan de cursus het totaal aantal PE-uren (hoofregel: puntenlogo) weergegeven?³
2. Heeft er voor aanvang en na afloop van de cursus aanwezigheidsregistratie plaatsgevonden (handtekeningen van de cursisten bij aanvang en na afloop van elke cursusdag)?
3. Is er een aparte presentielijst voor de handtekeningen voor de aanvang van de cursusdag en een aparte lijst voor de handtekeningen na afloop van de cursusdag?
4. Bevatten de presentielijsten de vereiste gegevens (voorletters, achternaam, titulatuur) van de cursisten?
5. Zijn de evaluatieformulieren van de cursisten en/of cumulatieve totaalscore van alle evaluaties per cursus aanwezig?
6. Is op het evaluatieformulier een algemene waarderingsvraag aanwezig?
7. Wordt de algemene waarderingsvraag door minimaal 70% van de accountants-cursisten met een voldoende beoordeeld?
8. Is het cursusmateriaal (bijv. weergave/samenvatting van lezing, literatuur, jurisprudentie en/of andere achtergrond informatie) voorhanden?
9. Is het cursusprogramma (incl. een overzicht van tijden van aanvang, pauzes, einde van de cursus) van de cursus aanwezig?
10. Is het juiste aantal PE-uren aan de cursus toegekend?
11. Voldoet het deelnamecertificaat aan de vereisten (cursusnaam en data, naam cursist, aantal PE-uren, de CRS-cursuscode, ondertekening door de onderwijsinstelling)?⁴

---

³ Het betreft de voorafgaande cursuspublicatie voor de cursist. Te denken valt aan mailings/brochures, advertentieteksten, webpublicaties, intranetpublicaties, interne memo's, nieuwsbrieven of andere cursusaankondigingen

⁴ In plaats van een deelnamecertificaat per cursus kunnen erkende accountantskantoren of andere organisaties voor hun interne cursusprogramma gebruik maken van een persoonlijk jaarcertificaat (per kalenderjaar). De voorwaarden voor zo'n jaarcertificaat zijn: naam organisatie, naam accountant (voorletters en achternaam); aantal PE-uren per cursus; ondertekening door de contactpersoon van het kantoor; de CRS-cursuscode, naam van de gevolgde interne cursussen met cursusdatum/data (eventueel met vermelding van docenten) en jaartal waarop het jaarcertificaat betrekking heeft. Indien een accountantskantoor een jaarcertificaat hanteert dient bij deze vraag te worden gezien of jaarcertificaat voldoet aan bovengenoemde vereisten.

BIJLAGE 2   Scorelijst controle cursusdocumenten Audit

Na beoordeling van de cursusdocumenten wordt de score voor elke cursus berekend. De scores op onderdeel 1 worden als volgt berekend.

Voor elke 'ja' die wordt gescoord, wordt één punt gerekend, waarbij de scores op de vragen 2, 5, 7, 10 en 11 dubbel worden geteld. De score 'nee' levert geen punten op. De maximale score per cursus kan derhalve voor een PE-cursus (bestaande uit 11 vragen) in totaal 16 punten zijn.

Voor de betreffende PE-cursus wordt een voldoende gescoord indien minimaal tien (van de 16 punten) worden gescoord. Indien minder dan tien punten worden gescoord voor een PE-cursus zal voor die betreffende cursus een onvoldoende worden genoteerd.

Resumerend

- Uitkomsten op 2, 5, 7, 10 en 11 dubbel gewogen.
- De maximale score 16. De minimumscore voor een voldoende op onderdeel 1 is 10.

BIJLAGE 3 Vragenlijst deelnemersenquête Audit (bij onderdeel 2)

In het kader van de deelnemersenquête worden de cursisten aan de hand van onderstaande vragenlijst geïnterviewd.

Algemeen

- De onderwijsinstelling heeft aangegeven dat u heeft deelgenomen aan de cursus. Klopt dit?

Voortraject

- Hoe bent u vooraf geïnformeerd over de cursus? Bent u vooraf goed geïnformeerd over startdatum, cursustijden, voorbereidingen, aanduiding doelgroep en dergelijke?
- Wat vindt u van de snelheid/het gemak waarmee de inschrijving is geschied.

Opleidingsprogramma

- Waren niveau, opzet, inhoud en doelstellingen u vooraf voldoende duidelijk?

Uitvoering

- Beantwoordde de uitvoering aan uw verwachtingen in het algemeen qua niveau, duidelijkheid, theoretisch en/of praktisch gehalte, diepgang?
- Heeft de inhoud voldoende handvatten geboden voor directe toepassing van het geleerde in de praktijk?
- Is de cursus afgesloten met een (schriftelijke) evaluatie?

Docent

- Bent u tevreden over de kwaliteit van de docent(en)? Wat vond u sterk of zwak?

Cursusmateriaal

- Heeft u cursusmateriaal ontvangen?
- Bent u tevreden over de kwaliteit van het cursusmateriaal?

Accommodatie

- Bent u tevreden over de uitvoeringslocatie?

Organisatie & Administratie

- Wat vindt u van de organisatie en administratie van de onderwijsinstelling?
- Bent u tevreden over de financiële afhandeling van de cursus?
- Heeft u binnen 4 weken na afloop van de cursus een deelnamecertificaat ontvangen?

Prijs-kwaliteitverhouding

- Wat vindt u van de gevraagde prijs afgezet tegen de geboden kwaliteit van de cursus?

Tevredenheid totaal

- Bent u tevreden over deze cursus en de onderwijsinstelling?
- Wat vond u sterk/zwak? Heeft u punten ter verbetering?
- Zou u de volgende keer weer bij deze onderwijsinstelling een cursus volgen?
- Beveelt u deze onderwijsinstelling aan bij collega's?

Verslag

Van alle antwoorden op de hierboven gestelde vragen wordt per item een korte samenvatting gemaakt, leidend tot een verslag. Tevens wordt per item een door de deelnemer te geven waardering verwerkt op een 5-puntsschaal.

BIJLAGE 4   Agenda interview onderwijsinstelling (bij onderdeel 3)

Het interview is toegespitst op de kwaliteit van de cursusorganisatie, de afstemming van de cursussen op de praktijk van de accountant en de naleving van de regelgeving in het kader van de Permanente Educatie (PE). Voorts vindt een terugkoppeling van resultaten van de onderdelen 1 en 2 van de Audit plaats. Er zal daarbij worden gevraagd naar de reeds ondernomen of nog te nemen verbeteracties.

De agenda ziet er als volgt uit:

a. Professionaliteit en continuïteit van de cursusorganisatie

Gevraagd wordt wie verantwoordelijk is voor welke activiteiten. Hoe is voorzien in personele capaciteit voor een adequate cursusorganisatie? Van belang is dat bedrijfseconomische en personele voorwaarden aanwezig zijn om de inhoudelijke kwaliteit duurzaam te kunnen realiseren.

Eventuele zwakke plekken worden benoemd en besproken. Onderwerpen van bespreking:

(a) waarborgen continuïteit ten aanzien van de contacten met de NBA (hoe is zonodig vervanging van de contactpersoon gewaarborgd), (b) hoe wordt gewaarborgd dat de cursus tijdig (voorafgaand aan publicatie en het daadwerkelijk geven van de cursus) wordt aangemeld bij de NBA, (c) hoe wordt gewaarborgd dat de informatie over de cursus tijdig bekend is bij de cursisten, (d) hoe vindt de evaluatie van de cursussen in het algemeen plaats⁵ en (e) welke acties vinden plaats op het moment dat een cursus in de evaluatie onvoldoende scoort?

In het gesprek kan aangehaakt worden bij informatie die de afdeling Permanente Educatie over de cursusorganisatie van de onderwijsinstelling heeft. De input van de afdeling Permanente Educatie bij dit punt kan bestaan uit gegevens die de afdeling Permanente Educatie bekend zijn geworden naar aanleiding van andere kwaliteitsinstrumenten (bijvoorbeeld bevindingen van de afdeling Permanente Educatie in het kader van een steekproefsgewijze controle van cursussen, Meldpunt PE⁶, Visitatoren PE⁷ en de controle op de Nadere voorschriften etc).

b. Praktijkuitoefening en praktijkvoering van accountants

Het onderwijs dient de praktijkuitoefening en praktijkvoering van de accountant ten goede te komen (artikel 10 Nadere voorschriften PE). Gevraagd wordt op welke wijze de onderwijsinstelling aan deze eisen tegemoet komt in het kader van de ontwikkeling en de aanpassing van cursussen en cursusmateriaal, het bepalen van de leerdoelen en de werving en selectie van (gast)docenten. Tevens wordt gevraagd naar de wijze waarop de onderwijsinstelling in dit kader de betrokkenheid van deskundigen uit de accountancy heeft gewaarborgd en gevraagd wordt naar de toegevoegde waarde van de opleiding voor de accountancy.

---

⁵ Komen in de evaluatie alle relevante onderwerpen (docent(en), praktijkrelevantie, cursusorganisatie, cursusmateriaal, algemene waarderingsvraag) aan bod?

⁶ Het Meldpunt PE is een webbased Meldpunt op de NBA-site, via welk Meldpunt (accountant)cursisten hun reacties op gevolgde cursussen door middel van een gestandaardiseerd webbased formulier rechtstreeks aan de NBA kunnen melden.

⁷ De Visitator PE is een door de NBA geselecteerde accountant, die als cursist onaangekondigd aan een geregistreerde cursus deelneemt en op basis van een standaardformulier schriftelijk verslag uitbrengt aan de NBA.

c. Bespreking uitkomsten onderdeel 1

Bij dit punt zal terugkoppeling van de resultaten van de controle op de cursusdocumenten plaatsvinden.

De uitkomst van het onderzoek op onderdeel 1 kan zijn dat de documenten al dan niet aanwezig zijn. Indien de documenten wel aanwezig zijn, kan de conclusie worden getrokken dat deze wel of niet correct opgesteld. Indien de cursusdocumenten ontbreken en/of de cursusdocumenten niet correct zijn opgesteld, zal hieromtrent om opheldering worden gevraagd. Voor zover de onderwijsinstelling accountants inzet als docenten zal een vraag worden gesteld over het gebruik van docentencertificaten door de onderwijsinstelling.

d. Bespreking uitkomsten onderdeel 2 (en de uitkomsten van de opgevraagde cursusevaluaties)

Tot slot vindt terugkoppeling plaats van de resultaten van de deelnemersenquête. Deze resultaten worden zo nodig vergeleken met de uitkomsten van de cursusevaluatie (vraag 7 van onderdeel 1). Daarbij kan aan de orde komen welke actie de onderwijsinstelling heeft ondernomen naar aanleiding van de geconstateerde onvoldoende scores in de cursusevaluaties. Omschrijf de eventuele aanpassingen/veranderingen die op basis van evaluaties hebben plaatsgevonden bij één of meerdere cursussen.

BIJLAGE 5 Beoordelingstabel

	Resultaat 1	Resultaat 2	Resultaat 3	Resultaat 4	Resultaat 5	Resultaat 6
Onderdeel 1	Alle cursussen zijn voldoende	Meer dan de helft van de cursussen is voldoende	Alle cursussen zijn voldoende	De helft of meer dan de helft van de cursussen is onvoldoende	Meer dan de helft van de cursussen is voldoende	De helft of meer dan de helft van de cursussen is onvoldoende
Onderdeel 2	Voldoende	Voldoende	Onvoldoende	Voldoende	Onvoldoende	Onvoldoende
Eindscore Cedeo	Goed	Tekortkoming op onderdeel 1	Kritische tekortkoming op onderdeel 2	Kritische tekortkoming op onderdeel 1	Tekortkoming op onderdeel 1 en kritische tekortkoming op onderdeel 2	Kritische tekortkoming op onderdeel 1 en 2
Vervolg audit	Na drie jaar	Na drie jaar	Heraudit onderdeel 2 na één jaar	Heraudit onderdeel 1 na één jaar	Heraudit onderdeel 2 na één jaar	Heraudit onderdeel 1 en 2 na één half jaar
Status erkenning	Erkenning	Erkenning	Geen erkenning	Erkenning onder voorwaarden	Geen erkenning	Geen erkenning